

Uitleg M&P-bordspel

Een variatie op ganzenbord en triviant

Nodig per 4 leerlingen

- 1 (kopie van het) bordspel
- 4 pionnen (b.v. een munt, een dop, een paperclip en een gum)
- 1 dobbelsteen
- Lesboek
- 4 stapels met vragenkaartjes:
 - Een stapel vragenkaartjes op geel papier, over de inhoud van het vak maatschappijleer
 - Een stapel vragenkaartjes op groen papier, over de parlementaire democratie
 - Een stapel vragenkaartjes op blauw papier, over de rechtsstaat
 - Een stapel vragenkaartjes op rood papier, met argumentatievragen

Speluitleg

Alle spelers (minimaal 3, maximaal 5) zetten hun pion op het vakje 'Start'. Naast het speelbord worden, gesorteerd op kleur, vier stapeltjes met kaarten gelegd. De kaartjes worden vooraf geschud en worden op de kop neergelegd. Wie het hoogst gooit mag beginnen.

Wie aan de beurt is, gooit de dobbelsteen. De speler verplaatst zijn/haar pion conform het aantal gegooide ogen. Hij/zij kan nu op vijf verschillende plaatsen terecht komen:

- Een geel vak met de tekst 'Wat is maatschappijleer?', over de inhoud van het vak maatschappijleer,
- Een groen vak met het wapen van Nederland, over de parlementaire democratie
- Een blauw vak met een afbeelding van Vrouwe Justitia, over de rechtsstaat,
- Een rood vak met de tekst 'Argumenteren'
- Een grijs vak met twee dobbelstenen

Bij een geel, groen of rood vak pakt degene links van de speler een kaartje van de betreffende kleur en stelt de vraag die op het kaartje staat. De speler krijgt ca. een minuut om te antwoorden. Degene rechts van de speler zoekt ondertussen in het lesboek het juiste antwoord op. Hij/zij beoordeelt ook of het gegeven antwoord goed moet worden gerekend. Is het antwoord onjuist dan moet de speler drie plaatsen terug en is de beurt voorbij. Is het antwoord juist dan mag de speler op dit vak blijven staan. Zijn/haar beurt is nu voorbij.

Wanneer een speler op een rood vakje komt, krijgt hij/zij een argumentatievraag. Het antwoord op een argumentatievraag wordt niet beoordeeld op juistheid, maar op argumentatie. De speler moet een standpunt innemen op een argumentatievraag en moet deze onderbouwen met tenminste één argument. Degene die recht tegenover de speler zit, mag een kritische vraag stellen waarmee hij/zij het aangevoerde argument tracht te weerleggen. Gezamenlijk beoordelen de overige drie leerlingen of de argumentatie van de speler steekhoudend is. Zo niet, dan moet de speler drie plaatsen terug. Zo ja, dan mag de speler drie plaatsen vooruit. Zijn/haar beurt is nu voorbij.

Komt een speler op het grijze vak met de dobbelstenen, dan mag hij/zij nog een keer gooien zonder eerst een vraag te beantwoorden. Een speler die op het vak met de dobbelstenen komt, mag dus een keer extra gooien.

Wie het eerst het vak 'Einde' weet te bereiken of te passeren, heeft gewonnen. De overige spelers spelen door voor de tweede, derde en eventueel vierde plaats.

Toelichting voor de docent

Met dit spel kan de basisstof van maatschappijleer van havo en vwo geoefend worden. Het spel bevat zo'n honderd vragenkaartjes met vragen, verdeeld over vier categorieën:

- vragen over wat maatschappijleer inhoudt;
- vragen over de basisbeginselen van de rechtsstaat;
- vragen over de basisbeginselen van de parlementaire democratie
- argumentatievragen waarin leerlingen hun mening moeten onderbouwen met argumenten ,

De vragenkaartjes zijn te downloaden vanaf de site van M&P

www.maatschappijenpolitiek.nl. De vragenkaartjes zijn niet voorzien van antwoorden.

Het is de bedoeling dat de leerlingen zelf het juiste antwoord opzoeken in hun lesboek. Wanneer leerlingen er niet uitkomen of een antwoord goed moet worden gerekend, bent u als docent de jury en geeft u de finale doorslag of het antwoord van de leerling juist is of niet.

Vragen over het vak maatschappijleer (afdrukken op geel papier)

Geef een juiste omschrijving van het begrip 'dilemma'.

Hoe wordt macht genoemd die niet in regels is vastgelegd?

Geef een juiste omschrijving van het begrip indoctrinatie.

Welke vier thema's worden behandeld bij maatschappijleer?

Noem drie machtsmiddelen die mensen kunnen aanwenden om hun doel te bereiken.

Wat is het verschil tussen manipulatie en propaganda?

Noem de drie kenmerken waardoor we een probleem als een maatschappelijk probleem kunnen bestempelen.

De betrokkenheid van een groep mensen bij elkaar kun je in één woord omschrijven met de term ...

Wat wordt bedoeld met selectieve waarneming?

Hoe noem je een tussenoplossing, waarbij beide partijen wat water bij de wijn moeten doen?

Noem de drie vragen die je moet stellen om te bepalen of een bron betrouwbaar is.

Iedereen heeft een bepaald referentiekader. Wat wordt daarmee bedoeld?

Geef een voorbeeld van een waarde.

Wat wordt bedoeld met de uitdrukking 'plegen van hoor en wederhoor'?

Wat hebben de begrippen 'referentiekader' en 'selectieve waarneming' met elkaar te maken?

Geef een voorbeeld van een norm.

Geef een voorbeeld van een objectieve omschrijving.

De uitdrukking 'dikke mensen zijn gezellig' is een voorbeeld van een ...

Wat is het verschil tussen waarden en normen?

Geef een voorbeeld van een subjectieve omschrijving.

Geef een juiste omschrijving van het begrip stereotype.

Het voor- of nadeel dat iemand ergens bij heeft kun je in één woord omschrijven met de term ...

Wat is de betekenis van het woord communicatie?

Geef een juiste omschrijving van het begrip vooroordeel.

Als je voor een ander kunt bepalen wat hij of zij moet doen, dan is er sprake van ...

Wat wordt bedoeld met ruis in de communicatie?

Geef een juiste omschrijving van het begrip discriminatie.

Zo noemen we macht die is vastgelegd in wetten.

Zet deze drie begrippen op volgorde van minst ingrijpend naar meest ingrijpend: indoctrinatie, manipulatie, propaganda.

Vragen over het thema Rechtsstaat (afdrukken op blauw papier)

Geef een juiste omschrijving van het begrip rechtsnormen

Geef een voorbeeld van een recht dat burgers in Nederland hebben.

Wie bedacht de Trias Politica?

Wat is een absolute monarchie?

Wat wordt geregeld in het publiek recht?

Wat is de reden van invoering van de Trias Politica?

Welke twee zaken worden beschreven in de Nederlandse Grondwet?

Wat wordt geregeld in het privaat recht?

Wie vormen, volgens Montesquieu, de wetgevende macht?

Wie schreef de nieuwe Nederlandse Grondwet van 1848?

Geef een voorbeeld van een kwestie die valt onder het familierecht.

Wie vormen, volgens Montesquieu, de uitvoerende macht?

In welk jaar kregen alle mannen in Nederland kiesrecht?

Geef een voorbeeld van een kwestie die valt onder het vermogensrecht.

Wie vormen, volgens Montesquieu, de rechterlijke macht?

In welk jaar kregen alle vrouwen in Nederland kiesrecht?

Geef een voorbeeld van een kwestie die valt onder het staatsrecht.

Wat is de Engelse term voor het evenwicht tussen de verschillende politieke machten?

In welk jaar werden de sociale grondrechten in de Grondwet opgenomen?

Geef een voorbeeld van een kwestie die valt onder strafrecht.

Wat houdt het legaliteitsbeginsel in?

Sinds welk jaar kunnen we Nederland typeren als een sociale rechtsstaat?

Geef een voorbeeld van een kwestie die valt onder het bestuursrecht.

Hoe wordt de onafhankelijkheid van de rechters gewaarborgd?

Tegen wie worden de burgers beschermd in een rechtsstaat?

Geef een voorbeeld van een kwestie die valt onder ondernemingsrecht.

Benoem twee verschillen tussen klassieke en sociale grondrechten.

Geef een voorbeeld van een plicht die burgers in Nederland hebben.

Welke machten worden onderscheiden binnen de Trias Politica?

Wat is de betekenis van de term 'strafmaat'?

Wat wordt verstaan onder rechtshandhaving?

Wat is het Openbaar Ministerie?

Hoe noemen we de uitspraak van de rechtbank?

Wat wordt verstaan onder rechtsbescherming?

Wat is seponeren?

Wat zijn de drie hoofdstraffen?

Noem twee verschillen tussen misdrijven en overtredingen.

Wat wordt verstaan onder een schikking of transactievoorstel?

Noem twee maatregelen die een rechter op kan leggen.

Welke twee dingen worden beschreven in het Wetboek van Strafrecht?

Wat staat er in een dagvaarding?

Naar welke rechtbank gaat een zaak van de politierechter als iemand in hoger beroep gaat?

Wat wordt beschreven in het Wetboek van Strafvordering?

Wanneer moet iemand voor de meervoudige kamer verschijnen?

Naar welke rechtbank gaat een zaak als iemand in cassatie gaat?

Hoe heet het document waarin de politie verslag doet van haar bevindingen?

Wanneer moet iemand voor de politierechter verschijnen?

Welke maatregel legt een rechter soms op aan iemand die niet of verminderd toerekeningsvatbaar is?

Welke drie mogelijkheden heeft de Officier van Justitie wanneer hij een zaak ter behandeling krijgt voorgelegd?

Wanneer moet iemand voor de kantonrechter verschijnen?

Welk strafdoel speelt een grote rol in het jeugdstrafrecht?

De politie maakt gebruik van dwangmiddelen. Wat wordt hiermee bedoeld?

Wat is meineed?

Hoe wordt het genoemd wanneer mensen uit lagere sociale klassen relatief hoger gestraft worden?

Wat is het verschil tussen 'staande houden' en 'arresteren'?

Wat is een requisitoir?

Wat wordt bedoeld met witteboordencriminaliteit?

Wat wordt bedoeld met preventief fouilleren?

Wat is een pleidooi?

Welke wet is in Nederland aangenomen na de aanslagen van 11 september om terrorisme te bestrijden?

Wat is een ander woord voor Officier van Justitie?

Wat wordt in een rechtszaak bedoeld met 'het laatste woord'?

Hoe lang duurt levenslang in Nederland?

Vragen over het thema Parlementaire Democratie (afdrukken op groen papier)

Geef een juiste omschrijving van het begrip politiek

Welke twee werelddelen bevatten de meeste dictaturen?

Wat betekent het begrip conservatief?

Geef een juiste omschrijving van democratie

Geef een juiste omschrijving van het begrip ideologie.

Noem twee conservatieve partijen.

Wat wordt verstaan onder een directe democratie?

Een ideologie heeft altijd ideeën over welke drie gebieden?

Noem twee progressieve partijen.

Wat wordt verstaan onder een indirecte democratie?

Wat is de kernwaarde van de sociaaldemocraten?

Bij welke ideologie hoort het begrip rentmeesterschap?

Welke vorm van directe democratie komt in Nederland voor?

Wat is de kernwaarde van de confessionelen?

Wat wordt verstaan onder het begrip rentmeesterschap?

Geef drie kenmerken waarop een democratie afwijkt van een dictatuur.

Wat is de kernwaarde van de liberalen?

Welke politieke stroming is als eerste ontstaan?

Geef drie kenmerken waarop een dictatuur afwijkt van een democratie.

Noem twee Nederlandse liberale partijen.

Welke politieke stroming zette zich vooral in voor de rechten van de arbeiders?

Worden in een dictatuur vaker wel of vaker geen verkiezingen gehouden?

Noem twee Nederlandse sociaaldemocratische partijen.

Wat wordt bedoeld met het 'maatschappelijk middenveld'?

Wat wordt verstaan onder machtenscheiding?

Noem twee Nederlandse confessionele partijen.

Geef een juiste omschrijving van wat een politieke partij is.

Wat zijn oppositiepartijen?

Wat betekent het begrip progressief?

Wat is het verschil tussen een politieke partij en een belangenorganisatie?

Welke drie werelddelen zijn overwegend democratisch?

Wat zijn one-issuepartijen?

Wat zijn zwevende kiezers?

Wat wordt in de Nederlandse democratie bedoeld met de term Koninklijke onschendbaarheid?

Noem twee one-issuepartijen die nu in het Nederlandse parlement zitten.

Welke twee taken heeft het parlement?

Wat is een kabinetscrisis?

Noem drie kenmerken van populistische partijen.

Wie vormen in Nederland de regering?

Wat is het recht van amendement?

Noem twee populistische partijen die nu of eerder in het Nederlandse parlement hebben gezeten.

Nederland is een constitutionele monarchie. Wat houdt dat in?

Wat is het recht van initiatief?

Wat wordt bedoeld met de integratiefunctie van politieke partijen?

Wat is de taak van een informateur?

Wat is het recht van interpellatie?

Wat wordt bedoeld met de informatiefunctie van politieke partijen?

Wat is de taak van een formateur?

Wat is het recht van motie?

Wat wordt bedoeld met de participatiefunctie van politieke partijen?

In Nederland worden vaak compromissen gesloten. Geef een juiste uitleg van het begrip compromis.

Wat is een motie van wantrouwen?

Wat wordt bedoeld met de selectiefunctie van politieke partijen?

Wie vormen in Nederland het kabinet?

Wat is de troonrede?

Wat wordt bedoeld met actief kiesrecht?

Wat wordt bedoeld met de term coalitie?

Wat is de miljoenennota?

Wat wordt bedoeld met passief kiesrecht?

Waarom heeft Nederland tot nog toe altijd coalitieregeringen gehad?

Wat is een regeerakkoord?

Wat is een lijsttrekker?

Wat wordt verstaan onder de term ministeriele verantwoordelijkheid?

Wat wordt bedoeld met een demissionair kabinet?

Wat is een spindoctor?

Wat is een ander woord voor de Eerste Kamer?

Wie staat er aan het hoofd van het college van B&W?

Wie worden bedoeld met de term 'de vierde macht'?

Hoe komt de Eerste Kamer tot stand?

Wie staat er aan het hoofd van de Gedeputeerde Staten?

Wat wordt bedoeld met de informatieve functie van de massamedia?

Wat is een ander woord voor parlement?

Hoe heet de Commissaris van de Koning van jullie provincie?

Wat wordt bedoeld met de agendafunctie van de massamedia?

Wat is het budgetrecht?

Wie vormen het dagelijks bestuur van de provincie?

Wat wordt bedoeld met de commentaarfunctie van de massamedia?

Wat is een parlementaire enquête?

Wie vormen het dagelijks bestuur van de gemeente?

Wat wordt bedoeld met de spreekbuisfunctie van de massamedia?

Nederland is een gedecentraliseerde eenheidsstaat. Wat houdt dat in?

Wie vormen het parlement van de provincie?

Wat wordt bedoeld met de controlerende functie van de massamedia?

Wat wordt, als het gaat om provincies en gemeenten, bedoeld met autonomie?

Wie vormen het parlement van de gemeente?

Wat wordt bedoeld met de term lobbyen?

Wat wordt, als het gaat om provincies en gemeente, bedoeld met de term medebewind?

Welke twee wetgevende organen zijn er binnen de Europese Unie?

Welk orgaan vormt de uitvoerende macht binnen de Europese Unie?

Argumentatievragen (afdrukken op rood papier)

Geef een beargumenteerde mening over wat de rol moet zijn van de koning in het Nederlandse staatsbestel

Geef een beargumenteerde mening over in hoeverre de overheid inbreuk mag maken op de privacy van burgers ten behoeve van de veiligheid

Geef een beargumenteerde mening over of je beboet mag worden wanneer je geen identiteitsbewijs kunt tonen

Geef een beargumenteerde mening over of het wel of niet humaan is om een levenslange gevangenisstraf te geven

Geef een beargumenteerde mening over of een niet-democratische partij toegestaan moet worden in een democratie

Geef een beargumenteerde mening over of wat zwaarder weegt: de vrijheid van meningsuiting of het discriminatieverbod

Geef een beargumenteerde mening over of het wel of niet raadzaam is dat er (veel) meer referenda worden gehouden

Geef een beargumenteerde mening over de mate van verstrekking van de bevoegdheden van de politie bij de Wet Terroristische Misdrijven

Geef een beargumenteerde mening over of het juist is dat de regering in Nederland medewetgevende macht heeft

Geef een beargumenteerde mening over de invoering van een kiesdrempel

Geef een beargumenteerde mening over het bestaansrecht van populistische partijen

Geef een beargumenteerde mening over of de overheid of mensen zelf in eerste instantie verantwoordelijk zijn voor hun welbevinden

Geef een beargumenteerde mening over het gedoogbeleid ten aanzien van softdrugs

Geef een beargumenteerde mening ten aanzien van de opvang in Nederland van vluchtelingen uit oorlogsgebieden

Geef een beargumenteerde mening over het voeren van een positief discriminatiebeleid op de arbeidsmarkt

Geef een beargumenteerde mening over de hoogte van de norm van 0,8% van het BNP voor ontwikkelingssamenwerking

Geef een beargumenteerde mening over verdere bezuinigingen op het Nederlands defensiebudget

Geef een beargumenteerde mening over het al dan niet toestaan van het dragen van een boerka in Nederland

Geef een beargumenteerde mening voor het verhogen dan wel verlagen van de straffen in het Nederlandse strafrecht

Geef een beargumenteerde mening waarom taakstraffen dan wel vrijheidstraffen beter zijn

Geef een beargumenteerde mening waarom juryrechtspraak al dan niet beter is dan rechtspraak door uitsluitend rechters

Geef een beargumenteerde mening voor het vrijgeven van camerabeelden om daders van misdrijven te kunnen arresteren